

БҮРЯД УНЭН

Эхэ найхан чытагаа эд хамта мандуулаа

Бүгдэд аридай газетэ

1994
АВГУСТ
9

Намарай түрүү хара бизнэс нара харын 2
ВТОРНИК
Гарагай 3
№ 151 (18993)
Газетын сэн ахиллай 10 тух.
Хэлсээтэ сэн

деоканал. 18.5
19.10 — «Ур»
«Лад» гэхэн
үргэлжэлэл. 20
суураан. 21.00
хэлсээди. 21.0
(буряадаар).
«Росси» кино
21.25 — «Пр
дешевый
фильм. 22.30
истины». 23.30
— «Одод»
— «Репортер»
Найн дуранай
Спортивна гимна

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай гэдэр.

УРА БОРООГОЙ ҺААД ТАТАБАШЬЕ...

Ура бороогой Һаад татабашье... Тингэбэ лабашье, Нархатын совхозойнд үбһэ тэжээл хуралгадаа эртээнһэ бэлдэжэ ажилдэ нан. Хамтынгаа 800 толгой бо...

до малда, 2000 хонидто үбһэ тэжээл совхозойнд бэлдэхэ болоно. Тинхэдэ 1200 гектар сабиалан дээрһэ үбһэ нөгөө сабиалда юм. Үбһэ бэлдэхэгшэдэй 8 звено бүридхэгшэдэй. Тэдээн сооһоо 3-инийн гүйсэд...

оньхожоруулагданхай юм. Үбһэндөө ороһоно ои хойшо ухадд хараһаа үлүүтэй саг үнгэрөө. Гэхэтэй хамта гараһанһань хойшо бо...

роо орожо, һаад ушаруулаа лэн. Зүүрөө үбһэһэд гараа хабсаараад һуугуй. Эртэ үгдөөһөө эжилдэ, ногоогоо сабиалад юм. Тинн бороогой орохоһоо урид үрдижэ, унагаан ногоогоо бүхэлнууд...

ШИИДЭНХЭЙ

аймагай дунда Дымковой ажа. «Росси» кино 21.00 — Кошк... «Санта-Барбара» 22.10 — Хэйн... «Тинхэд дом» 23.30 — Спорт...

УРАГШАТАЙГААР ЭХИЛЭНХЭЙ

Георгиевский ажахын хүдэлмэришд үбһэндөө ороһоор, хоршод хонжо байнхай. Энэ ажахыда үбһэһэд 6 звено бүридхэгшэдэй. Тэдэ бутлада шахуу гүйсэд оньхожоруулагданхай. Үбһэһэдэ хоолзуулаха хэрэг лала һайнаар эмхидхэгдэнхай. Үнэгүй сэнгээр саахар, лабиша гэхэ мэтэ шухлаа үйлүүд абтаа. Тинхэдэ өөһэдэньгөө мал гаржа, мяхатай ходо байдаг юм. Гадна өөһэдэньгөө орогдоһоо асаргадаан үгэрсэ, һоннино болон бусад ногоон эдэ саг үргэлжэ эдижэ болоно.

АЖАЛУУДАА ГЭЖЭ ЭХИЛБЭ

Президентын гаргаһан тогтоолууд, захиралнууд жэншэдгүй, саг соогоо дүүргэдэ жэжээтэй гээд онсолго нан. Энэһэнһэ урда гулваа байһан А. М. Бузин һайн дугаараа гушаалаа бууха тухайгаа мэдүүлжэ барһан сайгаа. Мунөө тэрэ шэнэ хүдэлмэришдэ — хүн зоние ажаллаар хангаха түүбэй хүтэл-бэрлэгшөөр хүдэлжэ эхилбэ.

БЕНЗИНЭЙ СЭН НЭМЭЭГДЭЭ

Урьһаар абаһан түлшэ турхынһөө түлбэриг ажахынуудай улааруулан, мунгээ оруулаагүй байһан ушараар гүрэнэй «Бурятнефтепродукты» предприяги бензинэйгэ үнэ сан һаяйг үдэрнүүдтэ нэмээдэ. Тингэжэ А-76 маркын бензин 257 түхэрэгтэ байһан һаа 273-та болобо. А-93-най бензин 244-һөө 41 түхэрэгтэ хуртэвөө нэмээб. «Бурятнефтепродукты» предприягын генерална директор Василий Федорович Кузнецовий хэлһээд, хүдөө ажахынһийд 1,591 миллиард түхэрэг үрлэнхэй, тинхэдэ гүрэнэй банкнуудһаа 1,283 миллиард түхэрэг орохо ёһотой аад, оруулагданхай. Түлшын гаргаша бегатайгаар абаһагдадаг Улаан-Удын болон Загарайн, Кабанскийн гэхэ мэтэ дутын райоонуудта нэгэ бага үнэгүйгөөр худалдадаг болохобди гэжэ найдуулаа.

БҮРЯД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮД

инспектор. Уйлэдборние хүжөөлгэдэ габьяатай байһанһань, үнэ саг соо оролдосотойгөөр хүдэлмэришэһэй түлөө Буряад Республикын Верховно Советэй Президиум 1994 оной июнийн 21-нэй Зарлигаар «Буряад Республикын габьяата геолог» гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо гэбэл: Камышов Валентин Николаевич — Буряалай геологийн комитедэй Багдаринай геолого-бэлдэрлэгийн экспедициин директор.

Перевалова Лидия Владимировна — Улаан-Удэ хотын Хүүгэдэй хүжэмэй 4-дэхи бүргуулийн багша. Ажалдаһиде библиотекын талаар хангалдаа габьяатай байһанһань түлөө Буряад Республикын Верховно Советэй Президиум 1994 оной июнийн 21-нэй Зарлигаар Баунтын түбэй библиотекануудтай байгуулалтын хүүгэдэй библиотекын библиотекарь Серова Ольга Владимировна «Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэришэһэ» гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо.

Соёлой талаар габьяатай байһанһань, үнэ улаан саг соо оролдосотойгөөр хүдэлмэришэһэй түлөө Буряад Республикын Верховно Советэй Президиум 1994 оной июнийн 21-нэй Зарлигаар «Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэришэһэ» гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо гэбэл: Гаучено Валерий Степановича — Улаан-Удэ хотын техникческ мэргэжэл олгогдот 15-дахы училищиниң физотсудине хүтэлбэрлэгшэ.

Транспортые хүжөөлгэдэ габьяатай байһанһань, үнэ улаан саг соо оролдосотойгөөр хүдэлмэришэһэй түлөө Буряад Республикын Верховно Советэй Президиум 1994 оной июнийн 21-нэй Зарлигаар Баунтын районийн «Искра» гэжэ хяаралгадаан харюусалгатай нүхсээдэй бүлдэзерист Кокорин Николай Христофорович «Буряад Республикын транспортын габьяата хүдэлмэришэһэ» гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо.

Евсва Светлана Андреевна — Зүүн Сибирин соёлой институтай кафедрые даагша, педагогикын эрдэмэй кандидат, доцент. Наугулиа Ангелина Александровна — Тунхэней библиотекануудай байгуулалтын районно библиотекын аха...

Финансово-экономик ч ес ка хүдэлмэрийн талаар габьяатай байһанһань түлөө Буряад Республикын Верховно Советэй Президиум 1994 оной июнийн 21-нэй Зарлигаар Буряад Республикын Эрдэм туралсалай министрествын талаар начальниң Молоткина Анастасия Павловна «Буряад Республикын габья...

БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТОГТООЛ

ПРОМЫШЛЕННОСТЬДА, АГРАРНА СЕКТОРТЭ ЭКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКЫН, БАЙГААЛИЙН БАЙЛИГУУДЫЕ ХЭРЭГЛЭХЭ, ЭКОЛОГИЙН БА ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ТАЛААР БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ КОМИТЕТ ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал нигэжэ тогтооно: промышленностьда, аграрна сектортэ экономическа политикын, байгаалийн байлигуудые хэрэглэхэ, экологиин ба худалдаа наймаалийн талаар Буряад Республикын Арадай Хуралай комитедэй удаадахи бүридэлые баталаа. Агалов В. К. — комитедэй түрүүлэгшэ, хунгуулийн Шэнэ-Уянай 34-дэхи округой депутат, Хойто-Байгалай аймаг; Айдаев Г. А. — хунгуулийн Зареченск 62-дохи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Альцман К. П. — хунгуулийн Текстальне 51-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Бурков Л. П. — хунгуулийн Ивалгын 16-дэхи округой депутат, Ивалгын аймаг; Бадмаев Н. Д. — хунгуулийн Сэлэн-Дүүмын 36-дэхи округой депутат, Сэлэнгын аймаг; Битугев А. В. — хунгуулийн Хушуун-Узүүрэй 28-дэхи округой депутат, Мухар-Шэбэрэй аймаг; Гармагаров В. Л. — хунгуулийн Торин 8-дэхи округой депутат, Зэдын аймаг; Гейдербект В. О. — хунгуулийн Кабанскийн 18-дэхи округой депутат, Кабанскийн аймаг; Егоров И. Н. — хунгуулийн Строительна 56-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Идамжапов А. Ц. — хунгуулийн Петропавловска 7-дохи округой депутат, Зэдын аймаг; Иванов С. В. — хунгуулийн Мухар-Шэбэрэй 27-дохи округой депутат, Мухар-Шэбэрэй аймаг; Корнев А. С. — хунгуулийн Заводской 47-дохи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Кожеников Г. Г. — хунгуулийн Школьная 49-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Касьянов А. И. — хунгуулийн Железнодорожно 45-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Найчукова С. И. — хунгуулийн Онохойн 12-дохи округой депутат, Загарайн аймаг; Пронин С. И. — хунгуулийн Калашниковска 55-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Стопичев А. Г. — хунгуулийн Загарайн 11-дэхи округой депутат, Загарайн аймаг; Смолин В. В. — хунгуулийн Кировск 6-дэхи округой депутат, Бэһүүрэй аймаг; Семенов С. В. — хунгуулийн Тулаевска 58-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Чеботков Н. А. — хунгуулийн Бабушкинска 19-дэхи округой депутат, Кабанскийн аймаг; Цыренжапов Ю. Д. — хунгуулийн Худанай 22-дохи округой депутат, Хэжэнгын аймаг.

БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТОГТООЛ

СОЦИАЛЬНА ПОЛИТИКЫН ТАЛААР БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ КОМИТЕТ ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал нигэжэ тогтооно: Социальна политикын талаар Буряад Республикын Арадай Хуралай комитедэй удаадахи бүридэлые баталаа. Линейцев Н. П. — комитедэй түрүүлэгшэ, хунгуулийн Заводская 52-дохи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Антонов Н. М. — хунгуулийн Турнтаевска 31-дэхи округой депутат, Прибайкалийн аймаг; Будаев Б. Д. — хунгуулийн Баргажанай 1-дэхи округой депутат, Баргажанай аймаг; Бодров В. А. — хунгуулийн Хойто-Байгалай 43-дэхи округой депутат, Хойто-Байгалай аймаг; Горчакова Н. М. — хунгуулийн Баргажанай 1-дэхи округой депутат, Баргажанай аймаг; Доржиев В. Д. — хунгуулийн Сосновск 57-дохи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Дожикова Г. А. — хунгуулийн Центральна 51-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Идамжапов А. Ц. — хунгуулийн Петропавловска 7-дохи округой депутат, Зэдын аймаг; Калмыков С. В. — хунгуулийн Ранжуровска 64-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Нецаев А. Г. — хунгуулийн Хлагтын худөөгэй 20-дохи округой депутат, Хлагтын аймаг; Цермяков А. В. — хунгуулийн Байгал-Хударын 20-дохи округой депутат, Кабанскийн аймаг; Помурян П. П. — хунгуулийн Удлинскийн 41-дэхи округой депутат, Хорин аймаг; Рывов М. П. — хунгуулийн Телеситровскэ 53-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Сундаров Д. Д. — хунгуулийн Хурамхаанай 23-дэхи округой депутат, Хурамхаанай аймаг; Сафронов В. И. — хунгуулийн Эхлин 13-дэхи округой депутат, Загарайн аймаг; Семенов С. В. — хунгуулийн Тулаевска 58-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото; Старков В. В. — хунгуулийн Нижнеангарска 33-дэхи округой депутат, Хойто-Байгалай аймаг; Хингелов В. В. — хунгуулийн Багдаринай 3-дэхи округой депутат, Вауцын аймаг; Цыреторов С. Ц. — хунгуулийн Хэжэнгын 21-дэхи округой депутат, Хэжэнгын аймаг; Шилев Л. С. — хунгуулийн Южнэ 61-дэхи округой депутат, Улаан-Удэ хото.

БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТОГТООЛ

ПРОМЫШЛЕННА, АГРАРНА СЕКТОРТЭ, БАЙГААЛИЙН НӨӨСЭНҮҮДЫЕ ХЭРЭГЛЭГЭДЭ, ЭКОЛОГИ БА ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ЭКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКЫН ТАЛААР БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫЕ ҺУНГАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал нигэжэ тогтооно: Агалов Владимир Константиновиче промышленностьда, аграрна сектортэ, байгаалийн нөөсөнүүдые хэрэглэгэдэ, экологи ба худалдаа наймаанда экономическа политикын талаар Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэе Һунгаха. Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. СЕМЕНОВ. Улаан-Удэ хото. 1994 оной августын 1.

БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТОГТООЛ

СОЦИАЛЬНА ПОЛИТИКЫН ТАЛААР БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫЕ ҺУНГАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал нигэжэ тогтооно: Линейцев Николай Петровиче Социальна политикын талаар Буряад Республикын Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэе Һунгаха. Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. СЕМЕНОВ. Улаан-Удэ хото. 1994 оной августын 2.

БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТОГТООЛ

БЮДЖЕДЭЙ, НАЛОГУУДАЙ, ФИНАНСЫН БА БАНКНУУДАЙ ТАЛААР БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫЕ ҺУНГАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хурал нигэжэ тогтооно: Семенов Бато Цырендоновиче Бюджетэй, налогуудай, финансын ба банкнуудай талаар Буряад Республикын Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэе Һунгаха. Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. СЕМЕНОВ. Улаан-Удэ хото. 1994 оной августын 1.

ПРЕЗИДЕНТЫН ТУШААЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ

ХУДЖАНД (ТАДЖИКИСТАН). Таджикистанай парламентын премьер байһан, мунөө Россин Федерацияда Таджикистан Республикын оисо тусгаар бүрин эрхэтэ элшэн сайд, 45 наһатай Абдумали Абдуладжанов байгша оной сентябрийн 25-дэхи болзорлогдон һуңгалтада Таджикистанай Президентын тусшаал ээлхэтын түлөө элшэн эрхэтэ элшэе элбхитэйгээр оролсобо. Ленинабадска областной соведэй элжээтэ баш субботын һуни дүүрһөн сессидэ депутатудай олонхын нотагайһаа гүжэе кандидатурые дэмжээ.

хунгалтын хүүлээрхи бодомжонууд

ХЭН МАНДА ТУҮАЛХА БОЛОНОБ?

Мүноо бидэнд хэн хайшамтай дахуулиа, зонхилон хүтэлбэрлэнб гэжэ оройдлоо шүтэ ойгохын аргагүй болоод байна. Урдань гэрэлтэ байхан коммунизм тээшэ дамбажэ янанабид, хүн бүхэн минитэ байртай хүй боло, минитэр хураха, аргадуулаха, ажалтай байха юм гэжэ манда коммунистууд ойлгуудад хааб даа.

леспромхоз абажа үгэнэн юм. Хэдхэн жэлэй саанахана манай Гэрхонхой болонича түүмэр замай станциин мэдэлдэ үгтэнэн юм. Түүмэр эхмалд болоничин баишан забабарилха, тэрэнэй хашаа хорёо шэнэдхэн бариха талдаар юушье хээгүй байһаар. Үшөөтөннишэ өмшөлхэ мүноо сагай оньһон приборнууд хэрэгтэй. Тэрэнни худалдан абаха гэхэдэ, мүнгэ зоори олодогүй. Эзэн болоһон энэ станиц ямаршье туһаламжа хүргэнгүй. Үнгэрхэдөө тосхойной нарайлаглын гэр, рентген таһаг хаагдаһан байна бишуу. Мүноо болоничамнай хаагдаха туйлаа хүрэнхэй.

Энэ библиотекэ тосхойной ажалшадан оройдоло, үсүс хэлээр, тэдэнэн сэхэ хаава, далгатайгаар бүри 50 лад онуулаар нэгдэлэн юм. Тингэмэ хэдэ айл бүхэн номууды асаржа үгэнэн байгаа. Урдань шэнэ номууды абаха хэрэг тэмнэй гүрэн ехэ түһа хүргэдэг хэй. Жэл бүри олон зуун номууд библиотекэдэ эрэдэг байгаа. Энэ библиотекэ үсүс урдань мүн лэ Гэрхонхой леспромхоз мэдэлдэ, туһалдаг, мүнгэ хомолдог байл. Леспромхозой үгэ болоходо, библиотекэмнай баһал хүшэр байдала ороо хөн. Библиотекэдэ Х. Д. Иллосон гэгшэ дэ салин хүлгэ түлхэ мүнгэ эхэ олообди. Екатерина Давыдовна гансаараа хүдэлхэ шье наа, библиотекэ соогоо зохи, Ороходош ходоодо ариг сээр номуудынь лохидор гамтайгаар лобталаагүй байдаг. Тосхойной залуушүүд, хургуулиин үхүбүүд, педогогориуд библиотекэдэ олоонооро орожо гарадаг, дуратай номууды гэгтэе үшыхаала абадаг юм. Бидэ библиотекэ нэээ абарһандаа аргагүй байртайбиди.

Дунда хургуулиин байшан хушарна, мууджа байхай. Урдань леспромхоз жэл бүри хургуулиин байшангы сүм забабарилдаг, үсүс бүхөннишэ шэрдэдэ үгэдэг хөн. Мүноо энэ хургуулиин үлдэ нэгжэ орохо, ышье аймшадтай. Байгша оной эн хургуулиин байшангы забабарил хэһин тула 36 миллион түхүрэг хэрэгтэй болоо. Тосхойной захиргаан нэмэ сэхэ мүнгэ хаанаһаа олоход даа, 15 миллион түхүрэг арай шамай оложо, дунда эргэнгэ забабарил хэбди. Хургуулиин котельни тусоош тэгүүдье шэнэдхэн забабарилха гэхэдэ, мүнгэн, ышье, залчастынуудышье олохогүйн бэрхэтэй. Урдань котельни үүрхээр тулдэгдэ лэг хөн. Хургуулиин үсн эсн аргагүй хүндэ. Энэ үбэлдөө түлээгээр котельнишэ дилгасуушэ гэжэ шиндэнэбиди.

Хүнэй наһан гэжэ холир шанин, богонихон хугасаа соёо үнгаршдэг гэжэ аабва. Энэ наһаа һайнаар ажаһуу хай, үдэнхэй плащ-палатка дороо хорон, тамха татажа хуухадаа һанаа бололдом — аба зымын, үхүбүүдэн хэр байна ааб, юу хэнэ хэ? Түрэл тоонто Бархамин, нүхэднэй һангалдана хөн. — гэжэ фронтдо ошоод байһан түрүшүүнэгэ үс саг, үйлэ хэрэгүүдэ тухай үгэнэн абаж хоорэгшэ байл.

Хүн ба үе саг — 1908 ойд Бархамин Галтай нотагта үгтэйгэ Пирнай Пилдантанай булдэ турбадхи хубүүн түрхэдэ, аба, эжынь Ошор гэжэ нэрлэбэ. Урдань энэ булдэ үшөө гурбан хубүүд түрбэ. Тэрэ хушэр хуна сагта үгтэйгэ Пилдантанай зургаан хуурады хүл дээрнэ гаргах гэжэ нилээд гайтай хөн. Тингэмэ эхэ, эсэгэй арбан нэгтэй Ошороо нотагайгайга Нойков Ешоп гэгшэдэ үгэбэ.

1942 оной июльһээ тэрэ Сталинград шадархи байлдаануудта хаа баалсаа, Энэ болонон хушар шанага туладаанууд тухай үгэнэн аба нигжээ хоор.

БҮРЯД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮД

- Эрдэм хуралсалай талаар габьяатай байһанайн, үни удаан саг соо оройдосотой, гоор хүдэмэриһэнэйлэ түлөө Буряд Республикын Верховно Советэй Президиум 1994 оной июнин 21-нэй Зарлигаар Буряд Республикын хүндэтэ нэрэ зэргэ үсүүдые олгобо гэхэд:
- «Буряд Республикын ардаг байш» — Лыгденов Дондок Дашевич — Түхэнэй районий Монгоий дунда хургуулиин багша.
- «Буряд Республикын эрдэм хуралсалай габьяата хүдэлмэрлэгшэ» — Асламова Алла Федоровна — Северобайгалск хойтын 1-дхи дунда хургуулиин директорай орлогшо.
- «Бакшеева Людмила Алексеевна» — Захаамнай районий Михайловкын дунда хургуулиин багша.
- «Барбуев Владимир Лыксыкович» — Түхэнэй техникэскэ мэргэжэл олгодог 32-дахи училищини директорай орлогшо.
- «Будаев Ресомир Раднаевича» — Хурамаханай районий Хурамахан дунда хургуулиин директор.
- «Гафитули Юрий Александрович» — Улаан-Үдэ хотын 25-дахи училищини директор.
- «Гомбоев Дышима Прокопьевна» — Баргажанай районий Улаан дунда хургуулиин хуралсалай талы дагша.
- «Дайдарова Дулсан Мажиковна» — Ярууны районий Тэлинкын дунда хургуулиин багша.
- «Жарикова Антонина Леопольдовна» — Хэжэнгын районий Хэжэнгын 1-дхи дунда хургуулиин багша.
- «Жаркова Ольга Александровна» — Кабанскын районий Селенгинскы 2-дох дунда хургуулиин багша.
- «Зайраева Тамара Пелленовна» — Эдэн районий эхиргаана эрдэм хуралсалай таһагай мэргэжэлтэн.
- «Зомонов Валерий Манзарашевич» — Түхэнэй районий Галтын дунда хургуулиин директор.
- «Ефимова Людмила Васильевна» — Прибайкалийн районий Старо-Татауровск дунда хургуулиин сагай директор.
- «Каримова Людмила Ефимовна» — Улаан-Үдэ хотын 35-дахи дунда хургуулиин багша.
- «Кирпичникова Татьяна Петровна» — Буряда республиканы сагай директор.

МОСКВА. Москвагай правительство үйлснүүдтэ, метро шадарай газарнуудта худалдаа наймаа эрхилхэ хэргэе хоринон тогтоолуудые абаа, зүгөөр үдэр хоногой үнгэрхэ бүри тэдэнэй тоо бүри олошоржо байһаар. Хонжоо наймаашад хүн зондо элдэб шанарай эдүүдые, эдэе хоолой зүйлнүүдые худалдана бшуу.

РОССИИ ИОНИНУУД — КАЛУГА. Россин хүдоо ажаһын хүтэлбэрлэгшэд Калугага сугларжа, түрүүшн хаяд жэлэй туршда Россин Федерациин агропромшылтёна комплексны хүдэлмэрин дунгууды болон шакардун байдалһаа тэрэни гаргах хэмжээнууды зүбшэн хэлэсэ. Мүр Россин агропромшылтёна комплексдо үнэ сэнгүүдэй мониторинг мэдээсэлдэ байгуулааты бии болохо тухай асуудал хаража үзгэлэн байна. Россин Хүдоо ажаһын болон эдэ хоолой министрство США-гай Хүдоо ажаһын министрствын техникэскэ туһаламжин ашаар нимэ байгуулаатые бии болгохо талаар туршал

Анхһаа эдэбхитэй, урид наһатай Радна Ешонов Карл Марксын нэрэмжтэ колхозой партинай эхнэ амниин секретариат хунгалдажа, нотагайлидһаа хэрэг ажалда хам оролсоо. Тингэмэ Цэбжэт библиотекерээр хүдэлжэ, мүн нүхэртэе аналдань ехэ туһалсадаг хөн.

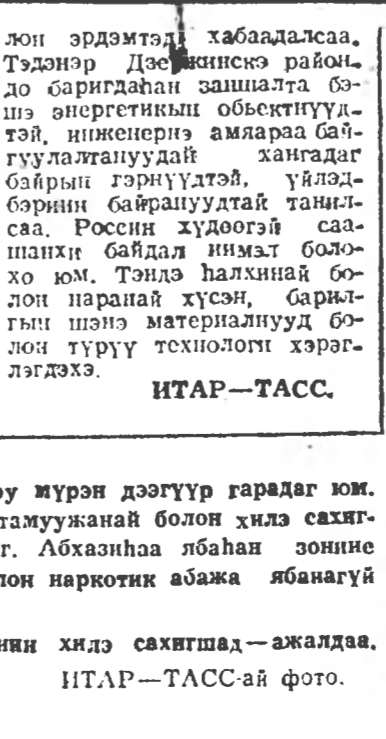
Эгээл энэ жэлнүүдтэ Радна нотагта драматическа кружок эмхидхэжэ, багахан зүжгүүдые харуулаха, нотагайлидһаа хужаруулдаг болобо. Бүри үхүбүүн лад ханаа тэрэ тайзай дээрэ наада, зугаа гаргах абылтай, мүн хургуулида хүдэлжэе шье, үхүбүүдтэ зүжжэ, наада табиолуха дуратай, шадбаритай байгаа.

Кружотгон колхозой элрэдэ ажалда хүдэлдэг зой, багшанаар ябадаг хөн. Тэдэнэй табиан эгээл түрүүшн эхэ зүжжэ Ешоновой өөрэнэй зохиһон «Харуу Тополон» болоно. Энэ хадаа нотагтай болото байдал дээрэ үндэбэ, ладжэ бэшгэдэнэн нэгэ акттай зүжжэ. Радна Ешоновой зохиһон, тайзан дээрэ найруулан табиан эхэ зүжжэе нотагайлидһын ехэ хатуунаар утгана абаа бэлэ.

Тингээршье «гал мойго жэл» гэжэ хэлсүүлһэн 1941 он хуржэ эрбэ. Арад зондой амгалан бадал талалдаа, бүхэтэй хүн бүхэн буу багшин, дайсанай урдаһаа тэмсэлдэ бодобо. 1942 оной февралын 19-дэ Радна Ешонов эрэгэй албанда татагдаһан юм. Ачынск хотын эрэгэй училищини дэргэе Богони болзорой командируудай

Дайн соогур элдэб бархашэлнүүдые бэе дээрэ үзэжэ хатуушаншые наа, Радна энэ гашуудалда нилээд эхээр сохилгоо, голынь үшн бууралтажа, гол тэ хүшэрлэндэл болоо бэлэ. Сөбхөөлэйнь үбшэн үдэр бүри химэлхэ. Тээд ажаһуулаха, хүүгэдэ хүл дээрнэ гаргах хэрэгтэй. Алар долоон үхүбүүд, эгээл багариан наһа бараа.

1960 ойд энэ драматическа коллектив республика соогоо эгээл түрүүлэн «ардаг театр» гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртго болоо. Хондэ Намсарееван «Сэрэмтэлэ», «Тайшагай ташуур», Н. Балданогон «Дүлэн», Ш. Ватонбабин «Барометр дурага харуула», И. Тумуновай «Сэсэгма», И. Гейнговин «Сэлмэг тэгринин сахилгаан», И. Шагиннай «Тангари» гэхэ мэтгэлзлэн нэрлэс.

РОССИИ-АБХАЗАЙ ХИЛЭ ПСОУ МҮРЭН ДЭЭГҮР ГАРАДАГ ЮМ. Энэ мурэнэй хоёр талада тамуужанай болон хилэ сахитшадэй алланууд ажалладаг. Абхазһаа ябаһан зонни шалтагадаа, буу зэгэе болон наркотик абажа ябангүй гү гэжэ анхардаг юм.

РОССИИ-АБХАЗАЙ ХИЛЭ ПСОУ МҮРЭН ДЭЭГҮР ГАРАДАГ ЮМ. Энэ мурэнэй хоёр талада тамуужанай болон хилэ сахитшадэй алланууд ажалладаг. Абхазһаа ябаһан зонни шалтагадаа, буу зэгэе болон наркотик абажа ябангүй гү гэжэ анхардаг юм.

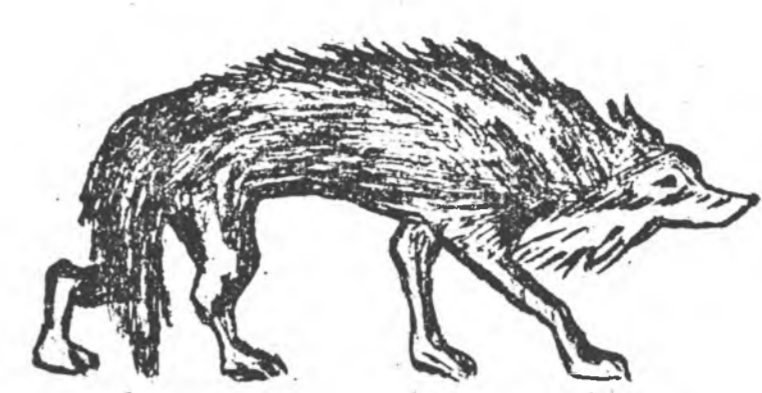
хэ болоо... Эдэ олоо... Ешонович... тэбэрлэлтэй байгаа.

Хүүгэдэй мэдээжэ зохёолшон, бэ-лигтэй поэт Цырен-Базар Бадмаевай зохёолнуудта мүнөөдэрэй "Хонх" зорюулагдана. Цырен-Базар Бадмаев 1928 ондо Агын автономито округой Сагаан-Шулуута нутагта түрэн юм.

ЗОХЁОЛНУДАЙНЬ ДЭЭЖЭХЭЭ

«А» УЗЭГ
Алфавидай Ахалагша — Алдартай «А» агша, «А»-гайд хадаа Амила Амарханаар Ангайлахам. «А»-гайд хадаа Агаара Аршаандлар Анталхаш. Аха жаха Ахалагша Аралай ханаха «А» багша. «А»-гайд хадаа Аятайгаар Аята сайгаа Амахахаа. «А»-гайд хадаа Адаатайгаар Ардагаа Амалахам... Алфавидай Ахалдарга Аршаандлар Анталхаш. Аха жаха Ахалагша Аралай ханаха «А» багша. «А»-гайд хадаа Аятайгаар Аята сайгаа Амахахаа. «А»-гайд хадаа Адаатайгаар Ардагаа Амалахам...

ЛУБСАН
Нютагайнаа Дунда багтахаяа болдоо, Нюуртаа үнэтэй Нэгэл жэжэ гаргаха гэжэ, Нэрээс бэлгэхээр шиндэб. Хара үглөгүүр эрто бодоод, Хамаг амитада сонсохоно: — Саашада битна.

БААБГАЛДАЙ
Баахар, баахар, баахаргаа — Баабган, баабган, баабгалдай. Баахар, баахар, баахаргаа — Баабгай, баабгай, баабгайтай. Ааллар, ааллар нэрлэе, Ай даа, баабгай дуулуужан, Дуугай, дуугай, дуугайгүй, Дуулаад гэнтэ ерүүлжэ. ХУРЬГАНАЙ ТОЛГОЙ ЮУНДЭ ЗОХОЛНОВ? Эрэхэн хурьган Эртэшье, оройшье — илгагүй, Үндэр хорёодо Урээс толгойгоо тавалгарайгүй. Хаанашье ялавал, Хаабрха юумэ бэдэрнэ. Гэнтэ ошоно, Гэртэ ханада шүргөөлдэнэ. Хүдөө гаралын Хурьгадаа адуулаха мүнөөдэр. Үнэрхэ юумэний Угы байхада хүдөөдэ, Газар мургэжэ, Гаргаха зохолгоогоо гэжэжэжэ.

Поздэй шүлэгүүдтэ хү-жэм зохёон мэрэгжэлтэ-ше, һайн дуранайше ком-позиторунд олон байха. Илангала Чингис Павловтай хамта олон дуу бэшэлн юм. Тэдэн сооһон «Сэлэн-гын сахангур» гэжэ дуу-иниш гэгдэ һасаран Лин-копинока дуулаһан энэ дуу-пластинка дээр буглаатай. — Цырен-Базартай дуу бэшхэдэ, ехэ амар юм. Хэ-дэ бурлад хэлэн дээрэ, һүүл-дэнь Москвада ород хэлэн дээрэ хэблэгдэн түүхтэй. Гадна И.Б. Бадмаев бэрхэ оршуулагша байгаа. Ор-шуулгын хэрэгтэ ехэ нари-наар хандадаг, үгэ бүхэний ухамсэ зүбөөр гаргаха, еһо-той бурлад болгохо гэжэ эрмэлзэдэг һаа. Сууга ита-лын поэт, хүүгэдэ зорюула-жа тоогүй олон зохёол бү-тээн Радарнин онсо өөрйн

ХҮН БЭЛИГЭЭ ХҮҮГЭДТЭ ЗОРЮУЛААД...

Буряад хэлэн — Байгал далай, Бурялтай аршаан бэлэй, Ами наһанаа энсэйтэй гэлэй, Алтан дэлхэнд мандагуан! Буряад хэлэе доро хара-даг сагай нэмэхэн марлан дүтэй байһые поэт хэрхо ноодорөө өөборон байгаа гэшэ аабга гэжэ энэ шүлэг уншахадаа, ойлогоор бай-на. Үгыһе һаа, Сэлэнгэ ту-хай шүлэгһөөн уудаахи мурнуудые анхара! Эдэр басангай нюдэной мүнгэн дуалдад, Эдэн Сэлэнгэ тунгалга аршаан уяатан бэлэй, Ниюурын мүнөө нура нуутагар, Ниюуха юумэгүй, ташахын аргагүй, хиртэхэй. Угалза эрьсэри урдлалэн фабрика, Уһынь хэрэгтэй хална ашады, Турьһан эхмэнэ ниюурта угадана Тухайлаха ланай, мэдэхэе яланай, угайдада. Мүнөө «моодно» болоһон экологон тухай шууяанай бү-рин эхилээдүдэ энэ шүлэг бэшгэдэн байһал даа. Цырен-Базар Бадмаевай уран бэлг олон талаатай юм. Шог ёгто, басни, дуу бэшэдэг байгаа. «Хатуу хэ-бэлээ» гэжэ басни соогоо архинаа боложо хосорһон Шандагы хариулан юм. Чингис Павлов хөөрөө агша болон, Гэгэе зура Цырен-Базар Бадмаев бэлгитэйгээ эгээл ангиниш, тон лэ Хүн бэ-лигээ хүүгэдтэ зорюулан зохёолшо юм. Эдир уншаг-шада оройн журналтай болохо гэһэн үгсэл анхан гарган хүн гэхэдэ, Цырен-Базар Бадмаев гэһаа. Нэгэ-тэ Москвада бусахада, нигэжэ магда хөөрөө болон: «Манай Буряадта үхиүүдэй уншаха журнал хэрэгтэй гэ-һэн асуудалтай партини ЦК-да ороо. Пропагандын та-һагта. Хүүгэдэй журналда яаха гэбта таанал?» — гэжэ харюусаа. «Энэ гэр соо нигэ харюу дуулаха гэжэ һааша-гүй һэм», — гэжэ хэлээд лэ гараалон даа. Бэрхтэйл байһа даа, юу хэлэхэб... Хэдэ жэлэй саана «Ха-расгай» журналай бин бэ-лоодо, аха нүхэрнай бурха-найгаа орондо мөрдөһон, үгэ байгаа. Мэндэ бэйһэн байгаа гэһш һаа, поэт эдир уншагдайнаа түлөө яата-ра баарлаха, хүхир хэн ааб гэжэ һанаша. Хүүгэдэ зорюулаха олон ном хэблүүлдэ урдһон юм. Юрьдэ, 30 гаран номойн олоһон хүүгэдтэ эдир ун-шагдада, хүүгэдтэ зорюу-лагданхай юм. Тэдэной зар-мыс, нэрлэл, «Мэнэс амар» (1966), «Большой ху-ралдаан» (1972), «Ямар юумэндэ лашуурха хаб?» (1974), «Потешные ягита» (1978), Москва, «Детская ли-тература» хэблэл, «Малаа-дай» (1981) болон бусад. Ц.Б. Бадмаев хүүгэдтэ зорюулан расказуудые, сценкэнуудые бэшэдэг бай-гаа. Прозодо бөөе туршалан туршалаһын дүн гэхэдэ, эдир москвич Серёжин Буряад ороноор анишлан тухай түүжа. Энэ ном Улаан-Удэ-

ТУГАЛ БҮҮЛДЭЭН ДАЛАН
Өөр Хүхэр Тогмогүй Далай Өөрһо толохон туталай Шүдэгэр һүүлһээ Шүүеса санаар Сөгтой хүхирээ Соһоһон тутал Торон бүдэрнэ заримдаа, Тарган хүйүе Бөөлөөр моорһон Бүүлын хо орон Тугалаа үйлэдхэн Тууна, Хүнүүд харана, «Хүндэл зөөри даа!» — Заахан Жамсаран Найхасаан, Заапайса эһэнэ, Тогтожо ядана хүл Төмөхон хэды Тоомоо таһаран Хүндэрөөд, Байн юумэс Олоһондуу «Һаа-һаа!» гэлээд жэгэндээр... Тугал бүүлдэһэн ялар Далайн Тулуурханһые һүүлгүйнэ Халагалтай, Оромгүй эһэхэн Хүйхэрэй Өөрһын шэхһээ Шүрэдэнхэй Болжорон ябаал, Ялар һааб, Бөөлөөр зонх байха Һааб?

БАРИНУУД

Хүүгэд дуратай дуратуһые һаа, Хөлөн үгэһөөн гарадаггүй. (Хонх). Тархи дээрэһин Табхархай номон бууна, Тагтайгаад унагагүй, Тагтай зонхд байна. (Бороо). Гэм хэзгүй найае Гэдэргэ урууһин үдхэлэе, (Футбол). Бүрэг олон тоонууд соһоо Бүрэгһын эгээл дуратайһыи. (Табан). Эсөгһн эхир хүүбүү Бөө бөөс харангай. (Шанхүүд). Хабтагтай шулуусе

ХАХАЛКА ЯДАБ.

(Хюмһан). Ардан сэрэг Ардаа нууртай, Хорин сэрэг Хойно нууртай. (Хюмһан). Алтан жалгын үбэ Амталжа ядаба. (Альган). Дүршэл хэртэй Дүрбэн баатар, Хоёрһын хоол бэдэрнэ, Хоёрһын холо ойрыс хэмжэнэ. (Гар, хүд). Хоёр хулгана урилдад, Нэгэһиниһые урда гараагүй. (Хоёр хүд). Хүн хонь мургэбэ, Хонин хэр мургэбэ, Ухэр гасар мургэбэ. (Хул, ойһон, тутгал). Хадада хатаһан мяхан. (Хүйһэн).

ҮРЭЭЛНҮҮД

Булгай уһаңдад адли тунгалаг сэдхэлтэй лбаарай, булад эрхтэдэл адли хурса ухаатай лбаарай, Ухалан хэлэжэ, ушгалан дуулажа ябагты. Байн халаатай, һайхан сэдхэлтэй ябагты, һайнаар эхилһэн үгэс һайнаар дүүргэжэ шадатгы. Ахай, абгайнараа хүндэлжэ, арай багашууһыс хүтэлжэ, алар шангаар хашхарангүй, багашуудда ахан боложо, ахашуудда дуһын боложо, эгээб гэжэ энхэрнэ, дүүб гэжэ дүнгэжэ лбаарай.

НАЙРАГЛАЛ ТУХАЙНЬ НАЙМАН БОДОЛ

Эсэгээ дайнда алдһан хүүүүн адууһан боложо, мори һургаа, хүйтэн, халуун-ниш үзөө. Эрһин эрһин нүхэр — мори эрдэни. Буряад дүрэн уһиниш Намдаг бөө дээрэ үзэлн байһан. Нургаһан эгээд гоһиниш, фронтдо абажа, хүүбүүнэ сэдхэлһыс зобогоо, Яажа хахасанаа, яажа бөө ба-риһанаа (багханһыс һаа, эрэ хүн байгаа ха юм) хүүүүн элээр гэнтэ һанаа. Дайн дүүрэ. Дүүрээ? Теэд юундэ бүү, тэнэ аһанан сөс-талууд зүбэлдээ? Энэ асуу-далдаа харюу олохооо ээл-жээтэ Нургаһан мөһөрөө Намдаг хүүүүн талын үртөө (раздэл) рүү, гүйтгэжэ. Хэдэн үлээр вонза руу Хүүүүн эрэдэг болобо. Дайрадаһан нэгэ бурлад: «Дайн Янмоло эхлһхэн», — гэбэ. Нобшгэр гэгһын ута состав Нэгтэ тогтобо аалидан... Нээлтэй вагон соо сэрэгтэй морил. «Укоохим, эгээрдэм ялана аалам, Лбахадал боло», — гээд, хүүбүүн бодоршоо... Яагаад танил морёо оло-тоб даа? Гэбһыс «һуул ба-гай вагонһоо һуһирһалд, соностобо иһеһаһан! Ун-жа ябаһан мориниһыи Ун-жа харюусаад, дурһан!» Гэбһыс үнөөхи эгээрдэн байгай тү, ади ондоо морин тү гэжэ хүүүүн эгээрдэнэ шаһаһуи иһэн түгээдэ тү, эдэр һээр саһалһоо бүүв. Яажа мэдэхэ даа, магад, хүүүүн Нургаһан эгээрдэ-бүтүдэ дайнда бүгэн үзөөд, үзүн тэһиш абаһаһадажа ябаһан байгаа.

Шог ёгтын долгёор

Хабатай, хүсэтэй гэжэ Харшын дөнтэйше тулалдаа, Харин нэгтэ Эрбээхэй Хара үхлөө олобол даа: Хэдэн зуугаад километрай Хүсэтэй, һаруул гэрэл Хүнэй гэртэ яларшаба. Баарһан заахан Эрбээхэй Бардамар тэрэндэ аһалдан гээд, Далаараа няалдад, шаташаба, Дары шарһина хаташаба. Байд гэд үүрһэнэ, турьянал, Сэбсэгэр һуульы, шодойхолоод, Сэрэгтэйхидэл, богони, тайрамад, Ушарһын нимэ юумэл даа. Угаа һонин, — гээд, Мадрай үбгэнэй нэрэ-гээд поэт найраглалаа дүүр-гэлэн байна. Багадаа ородоор уншажа танилһан поэдэйгээ зо-хёлтой мүнөө дахин ушар-хада, ехэ һонин байба. Зү-гоор буряадаар мүнөө унша-хада, гүймэ бэшэ байһан-даа голжорхоор, Гэбһыс ла-жашые һаан, буряадаар үн-шажа даһанандаа бартайб. Найраглал тухай найман бодол хэлэхээр найдууһан аад, хэдһыс бодол гаргаһан-даа мэдэнгүйб. Эдир унша-һад ородоор уншажа, буряад зохёолтодоо танилһаха бэ-шэ уран буряад хэлээрэ ульһааар уншажа шаддаг үетэн үргэжа байна гэжэ һа-нахадаа, байрлахаар байна. А. ЦЫРЕНОВА.

Залуу зохёолшын дэбтэрхээ

ТЭНГЭРИЙН БАСАГАН—ХУН ШУБУУН

Унгөрөөш хабар залуу уран зохёолшодой тэвжээтэй XV конференци болоо...

Өөрөө янзаар бөхшөгдөхөн энэ поэмын уншагдахад анхаралда табиha гэмэ шиндэгдэн...

Ц. ДОНДОГОЙ.

Саян ЖАМБАЛОВ

УЛЬГЭРШЭН
Урдын урда сагта
Саян сайхан банкын сагта
Сахилзын хүхэдэ...

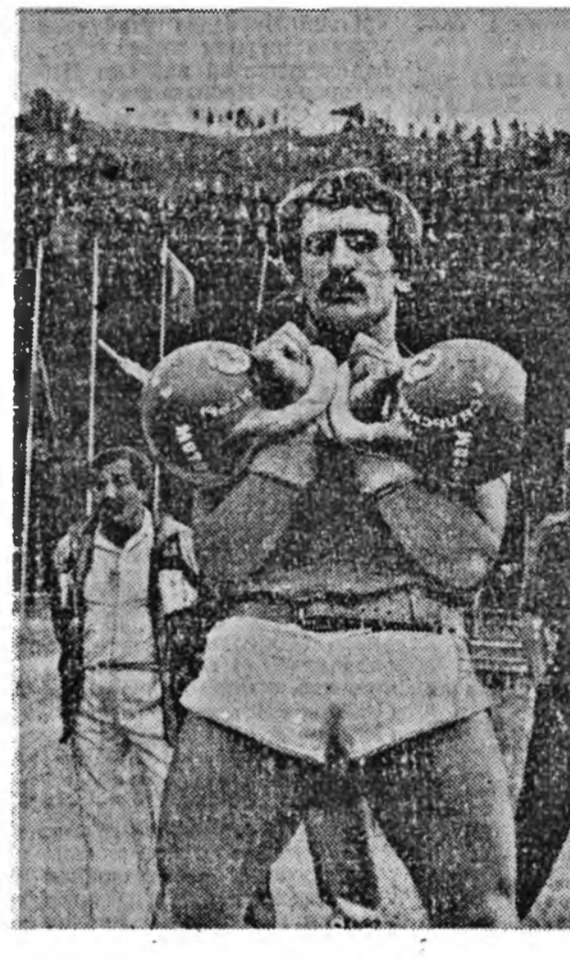
Хов, жэн, хон, жэн...
Хэрхэ нодоншин,
Зүрхэншин бэдэрнэ
Абжа, гамнажа...

ХҮРШЭНЭРЭЙ ҺОНИН

НОТАГАЙХИДАЙ
УУЛЗАЛГА
Гоё найхан Худайн голтой эрьдэ орошдог Байнгаза...

Спорт Спорт

БАЙН НАНААНАЙ НАА-
ДАНУУД. Энэ жэлэй спортын эгзэл эхэ мурьсонүүд...

ТОБШОХОНООР...

Урда Корейн болон бусад гүрэнүүд атлетүүд үндэр урм дүшүүдэй харуулаа...

УНШАА, ДУУЛАА ҺЭН ГҮТ?

НЭГЭ ХЭДЭН БАРИМТА
Най дурнай нааданууды үнэгэрхэ гарган үүхэдэй...

университетэд эрдэмтэд, Шэ-
нэ Гвиней гэжэ олтирог дээр...

Эмхидхэн байгуулагшад—Буряд Республикын Верховно Совет, Буряд Республикын Министрүүдэй Совет

Бүгэдэ буряадай үндэһэн соёлой эблэл болон редакцин ажалша коллектив.

Редактор, уялда дүүргэгшэ Ц. Б. ЦЫРЕНЖАПОВ.
РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕ.
ГИ. ДАШЕЕВА Г. Х., ДОН.
ДОГОН Ц. Ц., ЖИГЖИТОВ...

Эршүүш
Эршүүш тоологдоо байдаг бэйли провинци хилонок бүд нарта амжаа...